

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ»
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку)

*17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АНАТОМІЧНОГО СТОЛА ANATOMAGE TABLE MEDICAL (США) ПРИ ВИВЧЕННІ АНАТОМІЇ

Холодкова О.Л., Кокідько Л.А., Колесниченко О.А., Кожухаренко Т.І.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Виклики сьогодення потребують використання сучасних технологій у вивченні морфологічних дисциплін. Знання будови людського тіла є основою для формування правильної уяви про роботу органів і правильної постановки діагнозу. Ще за часів М.І.Пирогова розташування органу по відношенню до інших анатомічних утворень вивчали на розпилах заморожених тіл (пироговські зрізи). На жаль, використання трупного матеріалу в навчальному процесі різко зменшилося, позбавив можливості достатньо відпрацювати навички з виготовлення нативних препаратів студентами для вивчення предмета.

Традиційні методики вивчення анатомії на сучасному етапі вимагають удосконалення. Застосування інтерактивних технологій навчання надає можливість більш повного та ефективного вивчення анатомії людини [1-4]. Робота з віртуальним біологічним матеріалом дозволяє оцінити топографію органа, його кровопостачання та іннервацію, полегшує сприйняття великого об'єму інформації, який міститься в підручнику. Студенти мають можливість розглянути в 3D проекції розташування органу, судини чи нерва, прослідкувати його напрям і відношення до сусідніх органів. Також є опція пошарового видалення тканин з наступним оглядом глибоких шарів тіла. Можна відпрацювати методи віртуального препарування.

ANATOMAGE TABLE MEDICAL (США), що використовується в навчанні студентами ОНМедУ, дозволяє окремо вивчати будову опорно-рухового апарату, внутрішніх органів, серцево-судинної та нервової систем.

Стіл може використовуватися для самостійної роботи студентів, у вигляді додаткового посібника завдяки програмі самоконтролю, до якої входить визначення назв частин, утворень, цілих органів.

Запровадження нових технологій необхідно також для удосконалення кваліфікації викладачів кафедри анатомії людини та при навчанні інтернів, слухачів передатестаційних циклів.

Слід зазначити, що будь-яка новітня технологія в жодній країні світу не замінила базові знання з анатомії. А вони приходять при вивченні методичної, наукової літератури, внаслідок практичної роботи з трупним матеріалом і, головне, – за наявності щирою бажання стати висококваліфікованим фахівцем.

Література

1. Custer T, Michael K. The utilization of the anatomage virtual dissection table in the education of imaging science students. *J Tomogr Simul.* 2015;1:102.
2. Medical education. Available at <http://www.anatomage.com/medical-applications/medical-studies>. Accessed on 8 June 2016.
3. Appaji AC, Kulkarni R. A Survey on the role and the status of cadavers in medical education: an indian scenario. *J Clin Diagn Res.* 2012;6(7):1132-6.
4. Drake RL, McBride JM, Lachman N, Pawlina W. Medical education in the anatomical sciences: the winds of change continue to blow. *Anat Sci Educ.* 2009;2(6):253-9.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ТА ЛІКАРІВ НА ДОДИПЛОМНОМУ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПАХ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Чумаченко Т.О., Макарова В.І., Райлян М.В., Поливянна Ю.І.

Харківський національний медичний університет

Глобалізація проблеми антибіотикорезистентності збудників інфекційних хвороб, зростання медичної, соціальної та економічної значущості інфекцій, пов'язаних з наданням медичної допомоги (ІПМД), науково доведена ефективність запобігання розвитку ІПМД та можливість стримування розповсюдження резистентних штамів мікроорганізмів при дотриманні правил гігієни рук медичними працівниками [1-3] диктують необхідність впровадження в навчальні програми медичних вишів теоретичних питань епідеміології та профілактики ІПМД та створення умов для опанування практичних навичок гігієни та хірургічної обробки рук [4].

Мета дослідження полягала в обґрунтуванні доцільності використання симуляційних технологій на практичних заняттях на кафедрі епідеміології зі студентами та лікарями - слухачами курсів тематичного удосконалення при освоєнні теми щодо епідеміології та профілактики ІПМД.

Результати дослідження. На додипломному етапі навчання питання епідеміології та профілактики ІПМД включені в робочі навчальні програми та тематичні плани

на 4 курсі для студентів, що навчаються за фахом «Стоматологія». Також на кафедрі епідеміології Харківського національного медичного університету (ХНМУ) розроблений та успішно проводиться цикл тематичного удосконалення лікарів різних спеціальностей «Епідеміологія та профілактика ІПМД», для післядипломної освіти.

В 2017 – 2018 навчальному році в навчальний процес кафедри був впроваджений пристрій Derma LiteCheck UV R (флуоресцентний тест по Елснер/Виггер - Альберти), який використовується як навчальний посібник для навчання гігієнічним навичкам миття рук та оцінки її ефективності [5]. Принцип дії пристрою заснований на властивості певних речовин флуоресцювати під дією оптичного ультрафіолетового випромінювання. Завдяки тесту той, хто навчається, може усвідомити важливість проведення гігієни рук простим і надзвичайно ефективним способом. Перевагою цього методу навчання є можливість використання даної технології для групового і індивідуального навчання.

Завдяки Derma LiteCheck UV R студенти та лікарі мали можливість виявити неякісне проведення гігієни

обробки рук, перехресне забруднення рук, виявити пошкодження шкіри, які представляють небезпеку при роботі з пацієнтами. Так, заняття з практикуючими лікарями на курсах тематичного удосконалення, показали, що 90 % курсантів знають теоретичну частину правил гігієнічної обробки рук [4], але при використанні пристрою Derma LiteCheck UV R тільки 25 % слухачів провели гігієнічну обробку рук належним чином. Імплементация пристрою Derma LiteCheck UV R в навчальний процес на 4 курсі стоматологічного факультету для відпрацювання практичних навичок з гігієни рук студентами-стоматологами збільшила вмотивованість студентів для опанування практичних навичок, викликала зацікавленість у відвідуванні занять з епідеміології. Студентів здивувало, що при проведенні вхідного рівня знань та вмінь з гігієни рук тільки 10 % студентів були спроможні виконати гігієнічну та антисептичну обробку рук без помилок. Використання пристрою дозволило студентам зрозуміти свої помилки завдяки наочності та закріпити алгоритм дій при обробці рук. При повторному використанні пристрою на етапі контролю отриманих теоретичних знань та практичного виконання навичку вже 97 % студентів змогли якісно і без помилок провести гігієнічну та антисептичну обробку рук.

Під час впровадження методики в навчальний процес були виявлені помилки, що нерідко зустрічаються серед студентів та лікарів при обробці рук, а саме: порушення алгоритму обробки рук, недостатня кількість та експозиція антисептичного засобу, недостатня обробка кистей рук, порушення техніки обробки «критичних» ділянок, які недостатньо змочуються засобом (великі пальці, кінчики пальців, міжпальцеві зони, нігті, білянігтьові валики та піднігтьові зони) [2,3].

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ОВОЛОДІННЯ ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ СТУДЕНТАМИ НА КАФЕДРІ НЕВІДКЛАДНОЇ ТА ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Швед М.І., Геряк С.М., Липовецька С.Й., Левицька Л.В., Сусла О.Б., Кіцак Я.М., Сидоренко О.Л., Мартинюк Л.П., Ляхович Р.М., Прокопович О.А., Гурський В.Т.

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», м. Тернопіль, Україна

Метою даної роботи був аналіз ефективності роботи студентів в університетському стимуляційному центрі щодо засвоєння ними практичних навичок з невідкладної медицини та перспективи впровадження нових сучасних віртуальних навчально-контролюючих програм з невідкладної медичної допомоги.

Основна частина. Особливо важливою ланкою в навчальному процесі є створення сучасної навчально-методичної бази, тому вже з перших днів роботи новоствореної кафедри була підготовлена відповідна методична документація і видано типографським способом посібник з екстреної та невідкладної допомоги (2013 рік) та навчальний підручник «Екстрена та невідкладна медична допомога» (2015), який відповідає типовій навчальній програмі з дисципліни і затверджений ЦМК в якості національного. У 2017 та 2018 роках співробітниками кафедри підготовлено і видано два посібники «Екстрена та невідкладна медична допомога в запитаннях і відповідях» українською та англійською мовами.

Заняття проходять за системою єдиного навчального дня протягом 6 годин. Семінарська частина заняття передбачає оцінку вхідного рівня знань у вигляді письмо-

Висновки: Таким чином, використання симуляційних наочних технологій в навчальному процесі на кафедрі епідеміології дозволяє майбутнім та практикуючим лікарям опанувати практичні навички швидко та ефективно, звернути увагу на власні недоліки та помилки при здійсненні методу. Позитивний емоційний настрій учасників навчального процесу сприяє поглибленню отриманих знань, підвищує відповідальність за неякісно виконану процедуру і дозволяє опанувати важливі навички з попередження ППМД. Досвід кафедри епідеміології ХНМУ може бути впроваджений в навчальний процес інших медичних вишів України.

Література.

1. Report on the endemic burden of healthcare-associated infection worldwide. Geneva: World Health Organization; 2011.
2. Guidelines on core components of infection prevention and control programmes at the national and acute health care facility level. World Health Organization; 2016; ISBN 978-92-4-154992-9.
3. Burton M, Cobb E, Donachie P, Judah G, Curtis V, Schmidt WP. The effect of handwashing with water or soap on bacterial contamination of hands. Int J Environ Res Public Health. 2011;8:97–104.
4. Derma LiteCheck UV R [Електроний ресурс]: Derma LiteCheck UV R:Derma litecheck for hygiene training and skin care control/KBD GmbH, D-69469 Weinheim. Режим доступу: <https://derma-litecheck.de/en/Home>
5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 21.09.2010 №798 Методичні рекомендації «Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу».

вого висвітлення теоретичних питань або тестів. Під час практичної частини студенти працюють з хворим або над освоєнням заданого сценарію шляхом розв'язання ситуаційних задач із залученням манекенів, муляжів та іншого наявного медичного обладнання, намагаючись при цьому зреалізувати основні положення відповідного сучасного протоколу «Медицини невідкладних станів».

Важливо відмітити, що своєрідним якісним перехідним етапом в навчальному процесі студентів на кафедрі невідкладної та екстреної медичної допомоги стало впровадження в навчальний процес 9 симуляційних віртуальних Європейських навчально-самоконтролюючих програм (Body Interact) з методики своєчасної діагностики та надання адекватної невідкладної медичної допомоги при різноманітних клінічних ситуаціях – гострому коронарному синдромі, ускладненому гіпертензивному кризі, порушеннях ритму та провідності, шоках різної етіології, тромбоемболічних ускладненнях, кровотечах тощо. На освоєння кожної теми (відповідної клінічної ситуації) студенту надається 45-60 хвилин. Віртуальна програма створена так, що на моніторі з'являється пацієнт з симптомами відповідного невідкладного стану, студент може додатково отри-

<i>Криворучко І.А., Сикал М.А., Тесленко С.М., Гончарова Н.М., Сивожелізов А.В., Тонкоглас О.А., Александров М. А., Кожем'яка К.О., Прохоров О.І.</i> СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ХІРУРГІЧНИМ НАВИЧКАМ У ХНМУ	488
<i>Леженко Г.О., Резніченко Ю.Г., Самойлик К.В., Гуля О.М., Пащикова А.В., Каменчик О.Є., Ярцева М.О.</i> МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ.	489
<i>Макуріна Г.І., Сюсюка В.Г.</i> СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ У ПІДВИЩЕННІ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	490
<i>Наконечна О.А., Стеценко С.О., Ткаченко А.С., Полкарпова Г.В., Оніщенко А.І.</i> МОТИВАЦІЯ ДО ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ БІОХІМІЧНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ БІОХІМІЇ У АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	490
<i>Пассчко Н.В., Хоміцька А.І., Ярема Н.І., Боб А.О., Гаврилюк М.Є., Наумова Л.В., Радецька Л.В., Савченко І.П., Смачило І.В., Крицький Т.І., Корильчук Н.І., Мазур Л.П., Мігенько Л.М., Даньчак С.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДИК У ВИРІШЕННІ БАГАТОРІВНЕВИХ СИТУАЦІЙНИХ ЗАДАЧ ПРИ ПРОВЕДЕННІ II ЕТАПУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З «ЕНДОКРИНОЛОГІЇ»	491
<i>Первак М.П., Носенко В.М., Носенко О.М., Рутинська Г.В.</i> СИМУЛЯЦІЙНІ ГІСТЕРОСКОПІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОНМЕДУ.....	493
<i>Попова І.Б., Васильєва К.В., Гладков О.І.</i> СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: АКТУАЛЬНІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ.....	494
<i>Разумний Р. В., Фастовець О. О., Матвєєнко Р. Ю.</i> СИМУЛЯЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ	495
<i>Риков С.О., Шаргородська І.В., Лисенко М.Г.</i> РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ ЛІКАРІВ ОФТАЛЬМОЛОГІВ	496
<i>Січкоріз О.Є., Мельник І.В., Ковальчук Г.І., Бичков М.А., Склярів Є.Я.</i> СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ У ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ» НА КАФЕДРІ ТЕРАПІЇ №1 ТА МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ФЛДО	497
<i>Сміян С.І., Коморовський Р.Р., Боднар Р.Я., Слаба У.С., Лепаєво А. А., Лихацька Г.В., Квасніцька О.С., Мігенько Л.М.</i> САМООЦІНКА СТУДЕНТАМИ ЕФЕКТИВНОСТІ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НЕВІДКЛАДНОЇ МЕДИЦИНИ.....	497
<i>Старець О.О., Котова Н.В., Федоренко О.В.</i> ДОДИПЛОМНЕ НАВЧАННЯ ЕКСТРЕНОЇ ТА НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ВИКОРИСТАННЯМ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ	498
<i>Удод О. А., Яковлева Н. М., Центіло В. Г., Вороніна Г. С., Драмарецька С. І.</i> ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА У ДОДИПЛОМНОМУ НАВЧАННІ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ	499
<i>Федотов В.П., Кірієнко В.О.</i> РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТА-МЕДИКА В РАМКАХ ПРАКТИКИ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	499
<i>Флуд В.В., Святоцька О.В., Пилипчук І.С.</i> ЗНАЧЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВЕДЕННІ ПОЛОГІВ ПРИ СІДНИЧНОМУ ПЕРЕДЛЕЖАННІ ПЛОДА.....	500
<i>Хаустов М. М., Бачинський Р. О., Гордієнко Н. О., Поручіков В. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО СКЛАДАННЯ ЛПІ «КРОК 2».....	501
<i>Ходаківська В.П., Сеньків Н.М.</i> РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАРМАЦЕВТІВ.....	502
<i>Холодкова О.Л., Кокідько Л.А., Колесниченко О.А., Кожухаренко Т.І.</i> МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АНАТОМІЧНОГО СТОЛА ANATOMAGE TABLE MEDICAL (США) ПРИ ВИВЧЕННІ АНАТОМІЇ.....	503
<i>Чумаченко Т.О., Макарова В.І., Райлян М.В., Поливянна Ю.І.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ТА ЛІКАРІВ НА ДОДИПЛОМНОМУ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПАХ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	503
<i>Швед М.І., Геряк С.М., Липовецька С.Й., Левицька Л.В., Сусла О.Б., Кіцак Я.М., Сидоренко О.Л., Мартинюк Л. П., Ляхович Р.М., Прокопович О.А., Гурський В.Т.</i> ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ОВОЛОДІННЯ ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ СТУДЕНТАМИ НА КАФЕДРІ НЕВІДКЛАДНОЇ ТА ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	504